

ע"פ 128/21 - דני דהן נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

ע"פ 128/21

לפני: כבוד השופט י' אלרון

המערער: דני דהן

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערעור על החלטתו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע ב-עפ"א 44505-10-20 מיום 25.11.2020 שניתנה על ידי השופט א' אינפלד

תאריך הישיבה: ה' באדר התשפ"א (17.2.2021)

בשם המערער: עו"ד אבי עמירם

בשם המשיבה: עו"ד לי בר-עמי

פסק דין

1. לפני ערעור על החלטת בית המשפט המחוזי בבאר שבע (השופט א' אינפלד) בעפ"א 44505-10-20 מיום 25.11.2020, שלא להאריך את המועד להגשת ערעור על הכרעת דינו של בית משפט השלום בקריית גת (השופט מ' הולצמן) בתו"ב 8164-08-17 מיום 1.5.2018.

2. על פי המתואר בכתב האישום, עובר ליום 30.3.2016 ביצע המערער עבודות בניה במקרקעין ללא היתר, ועשה שימוש מסחרי במבנים שנבנו שלא כדין (להלן: המקרקעין והמבנים). בנסיבות אלו, יוחסו למערער עבירות של שימוש במקרקעין הטעונים היתר ללא היתר ובסטייה מתוכנית, וביצוע בניה ללא היתר, לפי סעיף 204(א) לחוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965 (כנוסחו עובר לחקיקת תיקון 116 לחוק זה).

3. בדיון שהתקיים בבית משפט השלום ביום 1.5.2018, הודיעו באי-כוח הצדדים כי הגיעו להסדר טיעון שלפיו המערער יודה בעובדות כתב האישום ויורשע, והטיעונים לעונש ידחו בכחצי שנה, שבמהלכה יפעל המערער להשיג היתר לבניה האסורה.

בתום הדיון, המערער הורשע על פי הודאתו, וזאת לאחר שהצהיר לפרוטוקול בזו הלשון: "הסנגור הסביר לי את כל העובדות המפורטות בכתב האישום, ואני מבין אותו ומודה בכל העובדות המפורטות בו".

4. ביום 18.3.2019 הודיעו הצדדים לבית משפט השלום כי הגיעו להסדר באשר לעונש שייגזר על המערער. ההסכמה העונשית כללה רכיבים של קנס, מאסר מותנה והתחייבות, וזאת לצד צווי הריסה ואיסור שימוש במבנים, אשר הוסכם כי יכנסו לתוקף בחלוף 6 חודשים מיום מתן גזר הדין. זאת, על מנת לאפשר למערער להמשיך בניסיונותיו להסדיר את הבניה האמורה.

5. ביום 2.10.2019, בחלוף המועד שנקבע בפסק הדין לביצוע צו ההריסה, נעתר בית משפט השלום לבקשת המערער לעיכוב ביצוע צו ההריסה עד ליום 1.1.2020.

אולם בהמשך, החליף המערער את ייצוגו המשפטי, והגיש ביום 6.1.2020 בקשה שניה לעיכוב ביצוע הצולמשך 21 ימים. זאת, כך נטען, כדי לאפשר לבא-כוחו "ללמוד את המטריה המשפטית, ולבחון את כל דרכי הפעולה האפשריות הנגזרות הימנה", כלשונו. בהסכמת המשיבה, בית משפט השלום נעתר אף לבקשה זו.

ביום 27.1.2020 הגיש המערער בקשה שלישית לעיכוב ביצוע גזר הדין למשך שנה, תוך שנטען בעיקרו של דבר כי קיים "אופק תכנוני" להוצאת היתר למבנים, באופן המצדיק את עיכוב ביצוע צו ההריסה. בהחלטה מיום 11.2.2020 הורה בית משפט השלום, בהסכמת המשיבה, על עיכוב ביצוע צו ההריסה עד ליום 30.6.2020.

ביום 29.6.2020, הגיש המערער בקשה רביעית לעיכוב ביצוע הצו ל-9 חודשים, וזו נדחתה בהחלטת בית המשפט מיום 17.9.2020.

6. המערער לא השלים עם החלטת בית משפט השלום שלא לעכב את ביצוע צו ההריסה, והגיש ביום 20.10.2020 בקשת רשות ערעור לבית המשפט המחוזי, בגדרה טען כי קיימות נסיבות מיוחדות המצדיקות את עיכוב ביצוע הצו לתקופה נוספת.

נוסף על כך, ביום 1.11.2020 הגיש המערער בקשה למתן אורכה להגשת ערעור על הכרעת הדין שניתנה בעניינו כשנתיים ומחצה קודם לכן. בעיקרו של דבר נטען, כי היה על המשיבה להעמיד לדין בגין הבניה האסורה את תאגיד "מושב אחוזם פיתוח בע"מ" (להלן: התאגיד), אשר היה בעל הזכויות במקרקעין ובבניה האסורה במועד הרלוונטי, ומשכך, נגרם למערער עיוות דין כתוצאה מהרשעתו.

7. בהחלטתו מיום 25.11.2020 דחה בית המשפט המחוזי הן את הבקשה למתן רשות ערעור, הן את הבקשה

להאריך את המועד להגשת ערעור על הכרעת דינו של בית משפט השלום.

בדחותו את הבקשה להארכת מועד להגשת ערעור, קבע בית המשפט המחוזי כי המערער יוצג בהליך שהתקיים בעניינו בבית משפט השלום, ואף השתתף בדיונים שנערכו בעניינו בטרם הודה בעבירות שיוחסו לו. משכך, ובשים לב לעובדה כי המערער לא סתר את עובדות כתב האישום שבהן הודה ולא טען כל טענה עובדתית אשר יש בה כדי להביא לזיכויו – נקבע כי אין כל סיכוי ממשי להצלחת הערעור.

בנסיבות אלו, ומשלא ניתן הסבר לאיחור בהגשת הערעור מלבד הטענה להחלפת ייצוג, נדחתה הבקשה להארכת המועד להגשת הערעור.

8. מכאן הערעור שלפניי על החלטת בית המשפט המחוזי שלא להיעתר לבקשה להארכת מועד, ולצידה בקשה לעיכוב ביצוע צו ההריסה עד להכרעה בערעור. בתמצית נטען, כי החלטת בית המשפט המחוזי התקבלה בלי שנערך דיון במעמד הצדדים, ומשכך דינה להתבטל.

עוד נטען, כי דין ההחלטה להתבטל אף לגופה, שכן המערער הועמד לדין "בטעות" חלף התאגיד שהמקרקעין והמבנים האמורים היו בבעלותו, וזאת בעקבות "הרמת מסך" שהתבצעה בין התאגיד ובין המערער שהוא בעל מניות בו. בנסיבות אלה, נטען כי הותרת ההרשעה על כנה תביא לעיוות דין חמור בעניינו, שכן הודאתו היתה "הודאת שווא", כלשון המערער.

נוסף על כך טוען המערער, כי צו ההריסה לבניה האסורה הוצא בלי שניתנה לתאגיד ההזדמנות לומר את דברו ולהתגונן מפני צו ההריסה; וכי לאחרונה נרשמה, כהגדרתו, "פריצת דרך" בתהליך הסדרת הבניה האסורה, ואף מטעם זה מוצדק לעכב את ביצוע צו ההריסה.

9. מנגד, המשיבה סומכת ידיה על החלטת בית המשפט המחוזי ומבקשת לדחות את הערעור. לשיטתה, בתי המשפט נוהגים כדבר שבשגרה לדחות בקשות להארכת מועד להגשת ערעור מבלי לקיים דיון במעמד הצדדים, וזאת מאחר שלא קיימת הוראת חוק המחייבת קיום דיון בבקשה מעין זו.

עוד נטען, כי סיכויי הערעור "קלושים ביותר", שכן די בעובדות שבהן הודה המערער, כדי לבסס את אחריותו לביצוע העבירות שיוחסו לו, ולא קיימת הצדקה לאפשר למערער לחזור בו מהודייתו בעובדות כתב האישום שהוגש נגדו; ומכל מקום, הסדרת הבניה אינה נמצאת "בהישג יד".

10. לאחר שעיינתי בהודעת הערעור ובנספחיה, בתגובת המשיבה, בתשובת המערער לה, ושמעתי את טענות הצדדים בדיון שהתקיים לפניי – במהלכו שבו על עיקרי טיעוניהם – הגעתי לכלל מסקנה כי דין הערעור להידחות.

כידוע, השיקולים המרכזיים למתן אורכה להגשת ערעור, עניינם באיזון שבין הטעמים להגשת הערעור באיחור;

משך הזמן שחלף מעת שהתנהל ההליך העיקרי; והצורך בשמיעת הערעור כדי למנוע עיוות דין. עם זאת, נקבע לא אחת כי לאור עיקרון סופיות הדיון, הקושי בניהול הליכי ערעור כאשר חלף זמן רב מעת ההליך העיקרי, והאינטרס ביציבות ובוודאות משפטית – הרי שהארכות מועד מעין אלו יינתנו במשורה(ע"פ 2983/19 פחמאיוני' מדינת ישראל, פסקה 7 (18.6.2019)).

11. במקרה דנן, ובשים לב למכלול נסיבות העניין, איני סבור כי נפל פגם בתוצאה שאליה הגיע בית המשפט המחוזי שלא להעניק למערער אורכה להגשת הערעור.

ראשית, המערער היה מיוצג כבר בתחילת ההליך המשפטי בעניינו, והודייתו ניתנה במסגרת הסדר טיעון אשר את פרטיו הוא אישר מרצונו החופשי. ממילא, לא מתעורר חשש ממשי לעיוות דינו של המערער, ואף לא מתקיימות בעניינו אותן נסיבות מיוחדות המצדיקות חזרה מהודייה.

מכל מקום, די בעובדות שבהן הודה המערער כשלעצמן, כדי להביא להרשעתו במיוחס לו בהיותו מבצע העבירות.

שנית, המערער החליף את ייצוגו כבר בראשית חודש ינואר 2020. על אף זאת, בקשתו להארכת מועד להגשת ערעור הוגשה בשלהי אותה שנה-רק לאחר שנדחתה בקשתו הרביעית לתיכונב ביצוע צו ההריסה -ללא שניתן לכך הסבר המניח את הדעת.

12. בשולי הדברים, אעיר כי יש ממש בטענה כי במקרים שבהם קיימת בקשה מפורשת לקיים דיון במעמד הצדדים בבקשה להארכת מועד להגשת ערעור, ראוי לעשות כן. זאת, לשם בירור יעיל וממצה של המחלוקות הרלוונטיות, ותוך שמירה על זכותו של הנאשם להשתתף בהליך פלילי בעניינו. ואולם, במקרים רבים ניתן ללמוד על קיומה של הסכמה משתמעת לווייתור על קיום דיון במעמד הצדדים בבקשתם להארכת מועד (וראו ע"פ 353/88 וילנר' מדינת ישראל, פ"ד מה(2) 452, 444 (1991)).

עם זאת, במקרה דנן, משלא הובאו טעמים של ממש לאיחור בהגשת הערעור, ומשמצאתי בתום הדיון שהתקיים לפניי כי לערעור עצמו אף אין כל תוחלת, הגעתי לכלל מסקנה כי בקשת המערער להארכת מועד אינו אלא ניסיון סרק מצדולנסות ולעכב פעם נוספת את ביצוע צו ההריסה באופן פסול-ולכך, אין ליתן יד (רע"פ 3778/19 בן נוב נ' מדינת ישראל, פסקה 12 (16.6.2019); רע"פ 7590/20 ח'אלסנ' מדינת ישראל, פסקה 6 (18.11.2020). ראו גם ע"פ 2585/10 נגרנ' מדינת ישראל (13.4.2010)).

13. אשר על כן, הערעור נדחה.

ניתנה היום, ט' באדר התשפ"א (21.2.2021).

ש ו פ ט
